

SKÖTSELPLAN

Funktionsbeskrivning för Haninges parkytor

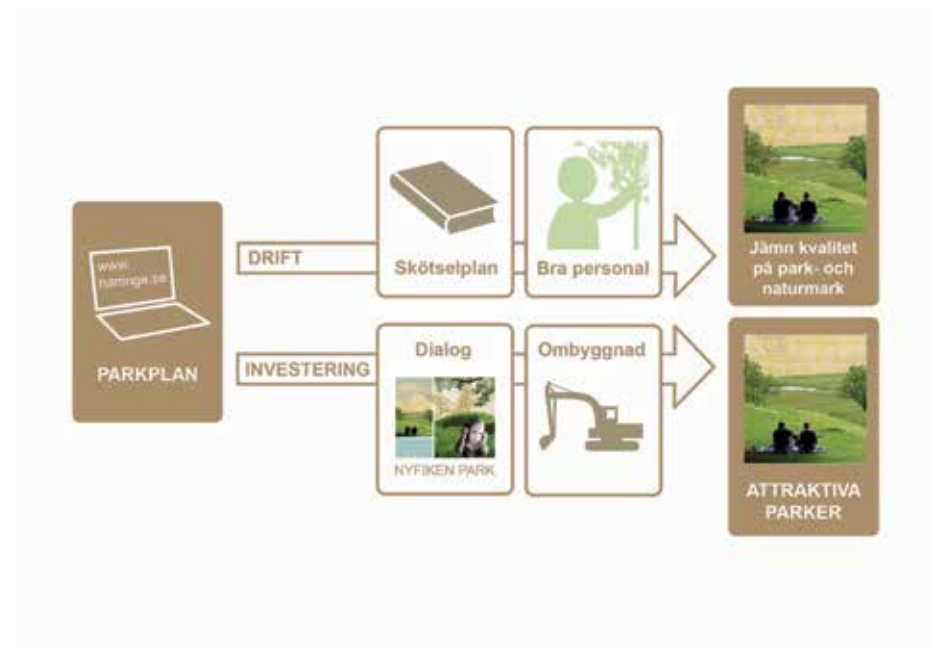

Foto: Sven Lindvall

OM SKÖTSELPLANEN

Stadsbyggnadsförvaltningens avdelning park och natur förvaltar Hanninge kommuns detaljplanelagda park- och naturmark. Vi har både intensivt skötta kommunaldeparker, områden med mer extensiv skötsel och naturområden. Vi ansvarar också för fastighetsmark med kommunala verksamheter.

Skötselplanen hör ihop med vår parkplan och beskriver den löpande skötseln av de ytor som vi förvaltar. Den hjälper oss att utföra rätt skötsel på rätt plats, så att vi håller nere behovet av stora reinvesteringar. Grunden för skötselplanen och allt vårt arbete är att personalen har god kunskap om professionell parkskötsel, våra arbetsmiljörutiner och sina ansvarsområden.

Funktionsbaserad skötsel

Vår skötselplan är funktionsbaserad. Det innebär att den beskriver vilka funktioner och kvaliteter som olika typer av parktytor ska uppfylla.

Funktionsbeskrivningarna ger oss ett gemensamt mål när vi sköter om växter, utrustning och marktytor.

Ibland vill vi beskriva arbetsinsatser eller rutiner lite mer detaljerat. Då tar vi fram ett skötselblad. Vi har till exempel skötselblad om gräsklippning och skötsel av buskar.

Planering och uppföljning

Verksamheten varierar med årstider och väder och vi planerar och följer upp arbetet efter en årscykel med sex säsonger. Vid varje övergång har vi säsongsmöten och stämmer av just den säsongens uppgifter. Vi arbetar projektorienterat med start, uppföljning och avslut.

GRÖNYTOR

Så här ska våra grönytor se ut. Den här funktionen ska växterna fylla och så här gör vi för att nå det målet.

Buskar

✓ Täta ✓ Utan sly

Buskar skapar rumskänsla, avgränsar och ger vindskydd. Många sorter är dekorativa året om genom blomning, höstfärger och grenverk. Sorterna ska ha sitt naturliga utseende och buskagen ska vara slutna. Lekbuskage och solitärbuskar kan ha annan form och behöver inte vara slutna.

Sly och ogräs rensas bort och vi jordförbättrar regelbundet. När buskar dött fyller vi på med nya plantor. Vi gallrar eller beskär vid behov. Ibland bestämmer vi oss för att skära ner en buske helt, så kallad förnygringsbeskärning.

Foto: Jenny Blom

Rönnspirea i Jordbro

Klippta häckar

✓ Tåta häckar med tydlig form

Klippta häckar använder vi på utvalda ställen och deras tydliga form ger platsen en prydlig och välvårdad karaktär. Klippta häckar skapar rums-känsla, avgränsning och ger vindsydd.

Häckarna ska vara täta och beskåras regelbundet, så att de behåller den form de byggts upp till. Basen ska vara bredare än toppen. Sly och ogräs rensas bort och vi jordförbättrar regelbundet.

Foto: Tomas Södergren

Klippt avenbokhäck med tydlig pyramidform i Tungelsta trädgårdspark

Träd

✓ Friska ✓ Vålutvecklade

Planterade park- och gatuträd är platsens långsiktiga stomme. De skapar rum och kan ge höjd och volym samtidigt som de bidrar till bättre mikroklimat och förbättrar luftkvaliteten. Den typiska karaktären hos varje sort ska tas tillvara.

Träden ska ha rätt växtförutsättningar för att kunna utvecklas sort-typiskt. Vi gödslar, vattnar och beskär träd vid behov, i första hand när de är nyplanterade. För att minska konkurrensen ska träd som står i klippt gräs ha en fri yta under sig, med till exempel perenner eller bark. För att undvika gräsklippningsskador lämnar vi ibland ytor av oklippt gräs under ett eller flera träd.

Foto: Tomas Södergren

Körsbärsträd med barkyta i Åbyparken

Perenner

✓ Valfyllda ✓ Ogräsfria

Perenner ger färg och karaktär till parkerna. Ibland spelar de huvudrollen på platsen och ibland använder vi dem som praktiska marktäckare som fyller större ytor eller ramar in träd.

Under säsongen ska ytorna vara täta, utan bar jord. Vi rensar, jordförbättrar och kompletterar. Sorter som inte fungerar ersätts med andra.

Röd solhatt

Foto: Matton collection

Foto: Haringe kommun

Prärieplantering i Tungelsta

Säsongsblommor

✓ Välvårdade ✓ Täta

Våra säsongsblommor markerar årstidernas gång och signalerar omtanke om just den platsen. Programmen med vårflor, sommarblommor och höstfärgning varierar varje år.

Säsongsblommorna sköts intensivt med tillsyn, gödsling och vattning. Stulna eller vissnade plantor ersätts så att faten alltid är fyllda av plantor med rätt färg och form.

Sommarblommor på Dalarö

Foto: Sara Ström

Vårflor i Tungelsta

Höstfärgning på Poseidons torg

Lökplanteringar

✓ Effektfulla

I trafikmiljöer och vissa parker har vi iögonfallande lökblandningar som lyser upp platsen. I skogsbyn och på utvalda gräsytor planterar vi smålök för förvildning. Löken ger en känsla av vår och aktiv parkförvaltning.

Lökblandningarna gödulas varje år och byts ut när de börjar bli glesa. Gräsytor med lök klipps först efter att lökarna vissnat ner.

Foto: Tomas Södergren

Lökplantering i rondell i Handen

Gräs

✓ Hel ✓ Välmående

Den klippta gräsmattan ska kunna användas till lek och vila. Den ska vara prydlig, jämn och grön.

Vi har även långgräsytor där gräset får växa till sin fulla längd innan slåtter och insamling. Dessa fungerar ofta som kantzon till natur eller längs trafikytor och är viktiga på grund av sin artrikedom.

För att gynna den biologiska mångfalden även på de klippta ytorna har vi en lite högre klipp höjd och när örter blommar i gräsmattan lämnar vi oklippta öar. Vi jordförbättrar genom att inte samla upp gräsklipppet och genom att klippa ner höstlöv. Det är viktigt att klippet kastas från vägen mot gräsytan och att träd inte skadas vid klippningen.

Foto: Sara Ström

Klippt gräs i Eskilsparken

Naturmark

✓ Trygg ✓ Naturkänsla

Den bostadsnära naturen erbjuder trygga och lättillgängliga naturupplevelser och ska locka till promenader och lek. På centrala platser och längs gångvägar fokuserar vi på trygghet och gestaltning. Lite längre in låter vi naturen sköta sig själv.

Vi förädlar den naturliga karaktären och skapar variation. Större gallringar följs av efterröjningar. Grenar som blockerar vägbelysningen tas bort.

Foto: Hårings kommun

Lövskog i Slätmossens naturpark

PARKUTRUSTNING OCH MARKBELÄGGNING

Så här ska våra ytor med parkutrustning och markbeläggning se ut. Den här funktionen ska de fylla och så här gör vi för att nå målet.

Papperskorgar

✓ Tömnda ✓ Klotterfria

För att hålla rent och snyggt ska det finnas tillräckligt många papperskorgar och de ska finnas på rätt platser. Papperskorgarna ska ha tryck med kommunvapnet och tömmas regelbundet.

Parkmöbler

✓ Hela ✓ Klotterfria

Möbler längs stråk och i parker ger möjlighet till vila och rekreation. Trasiga möbler ska lagas eller byts ut. Vi tvättar bort mossor och alger och vi beställer sanering eller målar om brädor med klotter eller flagande färg.

Foto: Tomas Södergren

Parkbänkar och papperskorg i Åbyparken

Lekredskap

✓ Säkra

För aktivitet och stimulans har vi olika lekredskap. Lekturstrutningen underhålls och repareras så att den alltid uppfyller de säkerhetsnormer som finns. En gång om året görs en extern säkerhetsbesiktning och alla lekplatser har en skylt med våra kontaktuppgifter, så att allmänheten kan felanmäla.

Foto: Jenny Blom

Lekredskap på barkyta i Brandbergen

Fallskyddsytor

✓ Stötdämpande

För att dämpa ett fall använder vi olika fallskyddsmaterial.

Gummiytor kan bestå av fallskyddsplattor och gummi-asfalt. De ska vara rensopade, så att de behåller sin stötdämpning. Det ska inte finnas ogräs i skarvar mot andra material.

Sandytor ska vara fyllda och ogräsfria. Strid sand används som fallskyddsmaterial och för att den ska ha kvar sin stötdämpande funktion fyller vi på, gräver om, renar eller byter ut sanden efter behov. Den bakbara sanden i leksandlådor har ingen fallskyddsfunktion, men sköts på samma sätt.

Barkytor har vi både som fallskyddsunderlag och som gångstigar. För att ytan ska ha kvar sin struktur och funktion så fyller vi på med så grov fraktion som möjligt.

Foto: Jenny Blom

Gummiyta vid Rudan

Marksten och plattor

✓ Ogräsfria

En hårdgjord yta ger god tillgänglighet. Sten- och plattytor är också dekorativa, lagda i olika mönster. De ska vara sopade och ogräsfria, även i skarven mot andra material. Fogarna ska vara jämna.

Grus och stensmjöl

✓ Jämna ✓ Ogräsfria

Grus- och stensmjölsytor ger ett mjukt intryck samtidigt som de är slitåliga. Ytorna ska vara jämna och ogräsfria. Där ytan ingår i en tydlig gestaltning är det extra viktigt att den är välskött, som stensmjölsgångarna med stålkant i Tungelsta trädgårdspark.

Foto: Tomas Södergren

Stensmjöl med stålkant i Tungelsta

Konstgräs

✓ Ren

Konstgräs används istället för gräs på ytor som utsätts för hårt slitage. Konstgräsets fiberstrån ska stå upp. Ytan ska vara fri från alger, mossa och ogräs.

Asfalt

✓ Sopad

Asfaltens släta yta ger god tillgänglighet. Den ska vara sopad och utan ogräs, även i skarven mot andra material.

Vattenanläggningar

✓ Rena ✓ Fungerande

Prydnadsdammarna är dekorativa och populära attraktionspunkter. De ska vara rena, snygga och fullt fungerande. På några grönytor har vi bevattningsanläggningar för växternas skull. Bevattningsanläggningarna ska fungera. Vattenanläggningarna startas på våren och stängs av på hösten. De ska ha regelbunden tillsyn när de är igång.

Foto: Tomas Södergren

Prydnadsdamm i Åbyparken

Hundrastgårdar

✓ Följer vår standard

Hundrastgårdarna är mötesplatser för både hundar och människor. De ska följa vår standard för hundrastgårdar och det är viktigt att staket och grindar är i gott skick.

Foto: Karín Mellberg

Hundrastgård i Brandbergen

HELHETEN

Städning

Städning och skräpplockning är några av våra viktigaste uppgifter. Ingen av ytorna i funktionsbeskrivningen fyller sin funktion om den är ostädad.

Specialytor

Skötselplanen beskriver våra vanligaste ytors funktion och skötsel, men det finns platser som har gestaltats på annat sätt, och som sköts annorlunda. Vi har till exempel rondeller med uppstammade buskar och marken täckt av sedum och tegelkross. Varje plats ska skötas utifrån sin gestaltning och sina behov.

Vidgade vyer

Alla vi som arbetar på park och natur har olika uppgifter och specialistkunskaper. I första hand ägnar vi oss åt våra egna ansvarsområden, men vi ska också lyfta blicken och hjälpa varandra att så att helheten blir just så fantastisk som vi vill att den ska vara.

Tillsammans skapar vi Haninge kommuns parker!

Foto: Sara Ström

Studiebesök i Västerhaninge

Foto: Tomas Södergren

Park och naturs skötselplan beskriver vilka funktioner och kvaliteter som våra parker ska ha och hur vi arbetar för att nå det målet.

Arbetsuppgifterna i skötselplanen planerar vi med hjälp av en årscykel med sex säsonger och när det behövs tar vi fram skötselblad där vi beskriver mer detaljerat hur vissa skötselinsatser ska utföras.

Skötselplanen är gjord med stöd av av Skötselnyckeltal för bostadsgårdar (STAF) och Utemiljö (SFU).

Den här skriften finns på kommunens hemsida och skötselplanens alla delar finns på intranätet.

